

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2019. gada 16. janvārī*

Apelācija – Uzņēmumu koncentrācijas kontrole – *UPS* veikta *TNT Express* iegāde – Komisijas lēmums, ar kuru koncentrācija ir atzīta par nesaderīgu ar iekšējo tirgu un EEZ līguma darbību – Komisijas izstrādātais ekonometriskais modelis – Ekonometriskajā modelī veikto izmaiņu nepaziņošana – Tiesību uz aizstāvību pārkāpums

Lietā C-265/17 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2017. gada 16. maijā iesniedza

Eiropas Komisija, ko pārstāv *T. Christoforou*, *N. Khan*, *H. Leupold* un *A. Biolan*, pārstāvji,

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

pārējās lietas dalībnieces:

United Parcel Service, Inc., Atlanta, Džordžija (Amerikas Savienotās Valstis), ko pārstāv *A. Ryan*, *solicitor*, *F. Hoseinian*, *advokat*, *W. Knibbeler*, *S. A. Pliego* un *P. van den Berg*, *advocaten*, un *F. Roscam Abbing*, *advocate*,

prasītāja pirmajā instancē,

FedEx Corp., Memfisa, Tenesija (Amerikas Savienotās Valstis), ko pārstāv *F. Carlin*, *barrister*, *G. Bushell*, *solicitor*, un *N. Niejahr*, *Rechtsanwältin*,

persona, kas iestājusies lietā pirmajā instancē,

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: Tiesas priekšsēdētāja vietniece R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], kas pilda pirmās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], E. Regans [*E. Regan*], K. G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*] (referents) un S. Rodins [*S. Rodin*],

ģenerālvokāte: J. Kokote [*J. Kokott*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus 2018. gada 25. jūlija tiesas sēdē,

* Tiesvedības valoda – angļu.

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1. Apelācijas sūdzībā Eiropas Komisija lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2017. gada 7. marta spriedumu *United Parcel Service/Komisija* (T-194/13, turpmāk tekstā – “pārsūdzētais spriedums”, EU:T:2017:144), ar kuru tā atcēla Komisijas Lēmumu C(2013) 431 (2013. gada 30. janvāris), ar ko koncentrāciju atzīst par nesaderīgu ar iekšējo tirgu un EEZ līguma darbību (Lieta COMP/M.6570 – *UPS/TNT Express*) (turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums”).

Tiesvedības priekšvēsture

2. No pārsūdzētā sprieduma izriet, ka *United Parcel Service Inc.* (turpmāk tekstā – “UPS”) un *TNT Express NV* (turpmāk tekstā – “TNT”) ir divas sabiedrības, kas darbojas starptautisko sīkpaku eksprespiegādes pakalpojumu tirgos.
3. 2012. gada 15. jūnijā UPS atbilstoši Padomes Regulas (EK) Nr. 139/2004 (2004. gada 20. janvāris) par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju (OV 2004, L 24, 1. lpp.) 4. pantam informēja Komisiju par savu ieceru iegādāties TNT.
4. 2013. gada 30. janvārī Komisija pieņēma apstrīdēto lēmumu. Komisija, konstatējusi, ka paziņotā koncentrācija būtu būtisks šķērslis efektīvai konkurencei attiecīgo pakalpojumu tirgū piecpadsmit dalībvalstīs, proti, Bulgārijā, Čehijas Republikā, Dānijā, Igaunijā, Latvijā, Lietuvā, Ungārijā, Maltā, Nīderlandē, Polijā, Rumānijā, Slovēnijā, Slovākijā, Somijā un Zviedrijā, atzina to par nesaderīgu ar iekšējo tirgu un 1992. gada 2. maija Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu (OV 1994, L 1, 3. lpp.).

Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

5. Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2013. gada 5. aprīlī, UPS cēla prasību atcelt apstrīdēto lēmumu. Šīs prasības pamatojumam UPS izvirzīja tostarp pamatu par tiesību uz aizstāvību pārkāpumu, ar kuru tā Komisijai pārmeta, ka tā esot pieņēmusi apstrīdēto lēmumu, pamatojoties uz ekonometrisko modeli, kas atšķīrās no modeļa, par kuru bija notikušas uz sacīkstes principu balstītas debates administratīvajā procesā.
6. Ar pārsūdzēto spriedumu Vispārējā tiesa apmierināja šo pamatu un atcēla apstrīdēto lēmumu.

Lietas dalībnieku prasījumi

7. Komisijas prasījumi Tiesai ir šādi:
 - atcelt pārsūdzēto spriedumu;
 - nodot lietu atpakaļ Vispārējai tiesai un
 - atlikt lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu šajā tiesvedībā.
8. UPS prasījumi Tiesai ir šādi:
 - atzīt apelācijas sūdzību par nepieņemamu un/vai neefektīvu vai
 - to noraidīt pilnībā, vai

- pakārtoti – izlemt lietu, atstājot spēkā pārsūdzētā sprieduma rezolutīvo daļu, aizstājot sprieduma pamatojumu, un
- piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus apelācijas instancē un tiesvedībā Vispārējā tiesā.

Par apelācijas sūdzību

Par pieņemamību

- 9 Iesākumā *UPS* apgalvo, ka noteiktu procesuālu kļūdu dēļ apelācijas sūdzība ir jānoraida kā nepieņemama vai katrā ziņā – kā neefektīva.
- 10 Pirmkārt, *UPS* apgalvo, ka Komisija kritizē dažas pārsūdzētajā spriedumā Vispārējās tiesas veiktas faktu konstatācijas, tomēr neatsaukdamās uz faktu sagrozīšanu.
- 11 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar LESD 256. pantu un Eiropas Savienības Tiesas statūtu 58. panta pirmo daļu apelācijas sūdzība var tikt iesniegta tikai par tiesību jautājumiem. Tādējādi vienīgi Vispārējās tiesas kompetencē ir konstatēt un izvērtēt atbilstošos faktus, kā arī izvērtēt pierādījumus. Līdz ar to šo faktu izvērtēšana un pierādījumu novērtēšana, izņemot gadījumus, kad tie tikuši sagrozīti, nav tiesību jautājums, uz ko attiektos pārbaude Tiesā apelācijas tiesvedībā (spriedums, 2017. gada 26. janvāris, *Masco u.c./Komisija*, C-614/13 P, EU:C:2017:63, 35. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 12 Šajā gadījumā ir jākonstatē, ka kļūdas tiesību piemērošanā, uz kurām Komisija atsaucas savas apelācijas sūdzības atbalstam, attiecas uz to, kā Vispārējā tiesa ir ievērojusi procesuālos noteikumus, tādus kā pienākums pamatot savus nolēmumus un lemt par tajā izvirzītajiem pamatiem un argumentiem. Komisija turklāt apstrīd iemeslus, kuru dēļ Vispārējā tiesa secināja, ka Komisijai būtu bijušas jāpaziņo administratīvā procesa laikā veiktās izmaiņas ekonometriskajā modelī, kā arī juridiskās sekas, kādas šai nepaziņošanai ir attiecībā uz apstrīdētā lēmuma spēkā esamību. Pretēji *UPS* apgalvojumiem Komisijas kritika par pārsūdzēto spriedumu neattiecas uz faktu konstatācijām, bet gan uz dažādām kļūdām, ko Vispārējā tiesa esot pieļāvusi.
- 13 Otrkārt, *UPS* apgalvo, ka apelācijas sūdzība esot nepieņemama, jo Komisija, it īpaši sava pirmā pamata pirmajās divās daļās, vienīgi atkārtojot argumentāciju, ko Vispārējā tiesa ir noraidījusi pārsūdzētā sprieduma 176., 181., 185., 186., 198. un 203.–209. punktā.
- 14 Ir taisnība, ka apelācijas sūdzība ir nepieņemama, ja tajā ir tikai atkārtoti pamati un argumenti, kas jau tikuši izklāstīti Vispārējā tiesā, tostarp tādi, kas pamatoti ar faktiem, ko šī tiesa jau ir nepārprotami noraidījusi. Šāda apelācija patiesībā ir prasība, kas vērsta uz to, lai vienkārši panāktu Vispārējai tiesai iesniegtā prasības pieteikuma pārskatīšanu, un tas nav Tiesas kompetencē (spriedums, 2016. gada 10. novembris, *DTS Distribuidora de Televisión Digital/Komisija*, C-449/14 P, EU:C:2016:848, 28. punkts).
- 15 Savukārt, ja apelācijas sūdzības iesniedzējs apstrīd Vispārējās tiesas sniegto Savienības tiesību interpretāciju vai piemērošanu, apelācijas tiesvedībā no jauna var tikt izskatīti pirmajā instancē pārbaudītie tiesību jautājumi. Ja apelācijas sūdzības iesniedzējs nevarētu šādi pamatot savu apelāciju ar pamatiem un argumentiem, kas jau izmantoti Vispārējā tiesā, minētā apelācijas tiesvedība daļēji zaudētu savu jēgu (spriedums, 2016. gada 10. novembris, *DTS Distribuidora de Televisión Digital/Komisija*, C-449/14 P, EU:C:2016:848, 29. punkts).

- 16 Šajā gadījumā – pretēji *UPS* apgalvotajam – nav tā, ka Komisija savā apelācijas sūdzībā tikai atkārtotu tās pirmajā instancē izklāstīto argumentāciju. Komisija – it īpaši savas apelācijas sūdzības pirmā pamata pirmajās divās daļās, ar kurām tā Vispārējai tiesai pārmet, ka tā nav lēmusi par noteiktiem tās aizstāvības argumentiem, – kritizē juridisko pamatojumu, ko Vispārējā tiesa izmantojusi pārsūdzētajā spriedumā.
- 17 Treškārt, *UPS* apgalvo, ka apelācijas sūdzība katrā ziņā ir jānoraida kā neefektīva, jo ar to nevar panākt lietas nodošanu atpakaļ Vispārējai tiesai, kā to lūdz Komisija. Gadījumā, ja apelācijas sūdzība tiktu apmierināta, *UPS* Tiesu lūdz, aizstājot sprieduma pamatojumu, atcelt apstrīdēto lēmumu tādēļ, ka tajā nav norādīts pamatojums un Komisija ir pārkāpusi tiesības uz aizstāvību.
- 18 Šajā ziņā ir pietiekami norādīt, ka jautājums par to, vai apelācijas sūdzība ir pilnībā vai daļēji neefektīva, attiecas nevis uz apelācijas sūdzības pieņemamības, bet gan uz tās pamatotības pārbaudi.
- 19 Ņemot vērā šos faktorus, *UPS* argumentācija, ar kuru tiek apstrīdēta apelācijas sūdzības un dažu tās pamatu pieņemamība, ir jānoraida pilnībā.

Par lietas būtību

- 20 Apelācijas sūdzības pamatojumam Komisija izvirza četrus pamatus. Būtībā ar šiem pamatiem, kuru daudzās daļās daļēji pārklājas, Komisija Vispārējai tiesai pārmet, ka tā ir pieļāvusi trīs kļūdas tiesību piemērošanā. Pirmās divas attiecas uz tiesību uz aizstāvību pārkāpumu, kā arī no tā izrietošajām sekām, un trešā – uz Vispārējās tiesas pienākuma norādīt savu nolēmumu pamatojumu pārkāpumu.

Par tiesību uz aizstāvību pārkāpumu

– Lietas dalībnieku argumenti

- 21 Komisija savas apelācijas sūdzības pirmā pamata otrajā un trešajā daļā apstrīd pārsūdzētā sprieduma 209. punktā izklāstīto pamatojumu, saskaņā ar kuru “Komisija nevar apgalvot, ka tai nebija pienākuma paziņot prasītājam ekonometriskās analīzes galīgo modeli pirms apstrīdētā lēmuma pieņemšanas”.
- 22 Komisija noliedz šāda pienākuma pastāvēšanu.
- 23 Pirmkārt, Komisija uzskata, ka pēc paziņojuma par iebildumiem stadijas tai nav pienākuma atklāt iespējamās vēlākos starpvērtējumus attiecībā uz jautājumiem, uz kuriem tā ir balstījusi savus iebildumus, jo šie vērtējumi procesa laikā var mainīties. Šajā gadījumā attiecības starp koncentrācijas līmeni un cenām analīze esot veikta, balstoties uz *UPS* un *TNT* sniegtajiem datiem. Metodoloģija, ar kuru šie dati tika novērtēti, izmantojot ekonometrisko modeli, esot tikusi noslīpēta, ņemot vērā *UPS* argumentus. Šī Komisijas veiktā šo datu izvērtējuma apšaubīšana attiecoties nevis uz tiesībām uz aizstāvību, bet gan uz apstrīdētā lēmuma pamatotības analīzi.
- 24 Otrkārt, Komisija apstrīd pārsūdzētā sprieduma 199. un 200. punktā izklāstīto pamatojumu, uz kuru Vispārējā tiesa balstījās, lai šā sprieduma 209. punktā uzskatītu, ka Komisijai bija pienākums paziņot *UPS* modeļa galīgo versiju pirms apstrīdētā lēmuma pieņemšanas. Tā apgalvo, ka atsauce pārsūdzētā sprieduma 200. punktā uz 2008. gada 10. jūlija spriedumu *Bertelsmann* un *Sony Corporation of America/Impala* (C-413/06 P, EU:C:2008:392, 61. punkts) nav atbilstoša. No šā minētā sprieduma izrietot, ka, lai gan Komisija savā galīgajā lēmumā nevar izmantot citus iebildumus kā vien tos, kas ir tikuši paziņoti uzņēmumiem, šim paziņojumam esot pagaidu raksturs un tas varot tikt grozīts, un vienīgais pienākums šajā ziņā esot pamatot galīgo lēmumu.

- 25 Arī attiecībā uz pārsūdzētā sprieduma 199. punktā ietverto atsauci uz 2015. gada 9. marta spriedumu *Deutsche Börse/Komisija* (T-175/12, nav publicēts, EU:T:2015:148, 247. punkts) Komisija uzskata, ka tā nav atbilstoša. Šajā spriedumā Vispārējā tiesa esot noraidījusi argumentu par tiesību uz aizstāvību pārkāpumu ar pamatojumu, ka Komisijai nav pienākuma nedz ievērot paziņojumā par iebildumiem sniegto vērtējumu, nedz arī galīgajā lēmumā izskaidrot iespējamās atšķirības no šajā paziņojumā veiktā vērtējuma.
- 26 Treškārt, Komisija apgalvo, ka Vispārējās tiesas izmantotā pieeja nav saderīga ar Regulas Nr. 139/2004 sistēmu un termiņiem. Pārsūdzētajā spriedumā Vispārējā tiesa esot ļāvusi noprast, ka Komisijai pirms lēmuma pieņemšanas ir jāatklāj paziņojošajām pusēm visi savi iekšējie apsvērumi. Saskaņā ar Komisijas Regulas (EK) Nr. 802/2004 (2004. gada 7. aprīlis), ar ko īsteno Padomes Regulu (EK) Nr. 139/2004 par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju (OV 2004, L 133, 1. lpp.), 17. panta 3. punktu tiesības piekļūt lietas materiāliem neattiecas uz Komisijas iekšējiem dokumentiem. Šāda pieeja – kuru Vispārējā tiesa turklāt neesot ierobežojusi ar tās attiecināšanu tikai uz ekonometrisku analīzi – varot apdraudēt koncentrācijas kontroli, kurai paredzēti ļoti īsi termiņi.
- 27 *UPS* nepiekrīt šiem argumentiem.
- *Tiesas vērtējums*
- 28 Sākumā ir jāatgādina, ka tiesību uz aizstāvību ievērošana ir vispārējs Savienības tiesību princips, kas ir piemērojams, ja administrācija ir nodomājusi pieņemt personai nelabvēlīgu lēmumu (spriedums, 2008. gada 18. decembris, *Sopropé*, C-349/07, EU:C:2008:746, 36. punkts).
- 29 Attiecībā uz koncentrācijas kontroles procedūrām šis princips ir noteikts Regulas Nr. 139/2004 18. panta 3. punktā, kā arī, precīzāk – Regulas Nr. 802/2004 13. panta 2. punktā. Šie pēdējie noteikumi it īpaši prasa, lai Komisijas iebildumi tiktu rakstiski darīti zināmi paziņojošajām pusēm, norādot tām termiņu, kurā tās var izteikt savu viedokli rakstveidā (spriedums, 2008. gada 10. jūlijs, *Bertelsmann un Sony Corporation of America/Impala*, C-413/06 P, EU:C:2008:392, 62. punkts).
- 30 Šos noteikumus papildina noteikumi par piekļuvi lietas materiāliem, kas izriet no principa par tiesību uz aizstāvību ievērošanas (spriedums, 2004. gada 7. janvāris, *Aalborg Portland u.c./Komisija*, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P un C-219/00 P, EU:C:2004:6, 68. punkts). No Regulas Nr. 139/2004 18. panta 3. punkta un Regulas Nr. 802/2004 17. panta izriet, ka piekļuve lietas materiāliem tiek sniegta tieši ieinteresētajām pusēm pēc iebildumu paziņošanas, – ar nosacījumu par uzņēmumu leģitīmo interesi attiecībā uz to, ka netiek atklāti to komercnoslēpumi, un šī piekļuve neattiecas ne uz konfidenciālu informāciju, ne uz Komisijas vai dalībvalstu kompetento iestāžu iekšējiem dokumentiem.
- 31 Tiesību uz aizstāvību ievērošana pirms lēmuma uzņēmumu koncentrācijas kontroles jomā pieņemšanas tādējādi prasa, lai paziņojošajām pusēm būtu iespēja noderīgi paust savu viedokli par visu to faktoru pastāvēšanu un atbilstību, uz kuru pamata Komisija ir nodomājusi pieņemt savu lēmumu (pēc analogijas skat. spriedumu, 2013. gada 22. oktobris, *Sabou* (C-276/12, EU:C:2013:678), 38. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 32 Attiecībā uz ekonometriskajiem moduļiem, kas tiek izmantoti uzņēmumu koncentrācijas kontroles procedūrās, ir jāatgādina, ka šajā jomā nepieciešamo perspektīvas analīzi veido pārbaude attiecībā uz to, kā šāds darījums varētu grozīt faktorus, kas nosaka konkurences stāvokli attiecīgajos tirgos. Šādai analīzei ir jāparedz dažādas cēloņsakarības, lai apstiprinātu tās, kuru iespējamība ir vislielākā (spriedums, 2005. gada 15. februāris, *Komisija/Tetra Laval*, C-12/03 P, EU:C:2005:87, 42. un 43. punkts).

- 33 Šai nolūkā ekonometrisko modeļu izmantošana ļauj padziļināt izpratni par iecerēto darījumu, identificējot un attiecīgā gadījumā kvantificējot dažas no tā sekām, un tādējādi sekmēt Komisijas lēmumu kvalitāti. Tādējādi, ja Komisija ir iecerējusi savu lēmumu balstīt uz šādiem modeļiem, ir nepieciešams, lai paziņojošajām pusēm būtu iespēja šajā ziņā sniegt savus apsvērumus.
- 34 Šo moduļu un to izstrādes pamatā esošo metodoloģisko izvēļu atklāšana ir vēl jo vairāk nepieciešama tāpēc, ka tā – kā secinājumu 43. punktā norādījusi ģenerālvokāte – sekmē procesa godīgumu atbilstoši Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 41. pantā nostiprinātajām tiesībām uz labu pārvaldību.
- 35 Komisija tomēr apgalvo, ka tai neesot pienākuma atklāt visas izmaiņas, kas veiktas modeļi, kurš izstrādāts, sadarbojoties ar darījuma pusēm, un uz kuru ir balstīti paziņotie iebildumi. Komisija uzsver, ka šajā stadijā iebildumi var tikt attīstīti un ka modeļos izdarītās izmaiņas esot pielīdzināmas iekšējiem dokumentiem, uz kuriem neattiecas tiesības uz piekļuvi lietas materiāliem.
- 36 Taisnība, paziņojums par iebildumiem pēc sava rakstura ir provizorisks un tas var tikt labots, Komisijai veicot vēlāku izvērtējumu, pamatojoties uz pušu iesniegtajiem apsvērumiem, kā arī citiem fakti konstatējumiem (spriedums, 2008. gada 10. jūlijs, *Bertelsmann un Sony Corporation of America/Impala*, C-413/06 P, EU:C:2008:392, 63. punkts). Šī provizoriskā rakstura dēļ paziņojums par iebildumiem nekādi neliedz Komisijai grozīt savu nostāju par labu attiecīgajiem uzņēmumiem, un tai nav jāpaskaidro iespējamās atšķirības attiecībā uz tās provizoriskajiem vērtējumiem, kas ietverti šajā paziņojumā (spriedums, 2008. gada 10. jūlijs, *Bertelsmann un Sony Corporation of America/Impala*, C-413/06 P, EU:C:2008:392, 63.–65. punkts).
- 37 Tomēr šie apsvērumi neļauj uzskatīt, ka Komisija pēc paziņojuma par iebildumiem var mainīt būtību ekonometriskajam modelim, uz kuru tā ir paredzējusi balstīt savus iebildumus, nedarījusi šīs izmaiņas zināmas ieinteresētajiem uzņēmumiem un neļāvusi tiem sniegt savus apsvērumus par to. Šāda interpretācija būtu pretēja tiesību uz aizstāvību ievērošanai un Regulas Nr. 139/2004 18. panta 3. punkta noteikumiem, kuri, pirmkārt, prasa, lai Komisija savus lēmumus balstītu vienīgi uz apsvērumiem, par kuriem ieinteresētās personas ir varējušas sniegt savus apsvērumus, un, otrkārt, paredz tiesības piekļūt lietas materiāliem vismaz tieši ieinteresētajām pusēm. Tāpat ir izslēgts, ka šādi materiāli varētu tikt kvalificēti kā iekšēji dokumenti Regulas Nr. 802/2004 17. panta izpratnē.
- 38 Turklāt ir jāatgādina, ka ātruma prasība, kas raksturo Regulas Nr. 139/2004 vispārējo sistēmu, uzliek Komisijai pienākumu ievērot stingrus termiņus galīgā lēmuma pieņemšanai (spriedums, 2008. gada 10. jūlijs, *Bertelsmann un Sony Corporation of America/Impala*, C-413/06 P, EU:C:2008:392, 49. punkts). Komisijai ir pienākums saskaņot šo ātruma prasību ar tiesību uz aizstāvību ievērošanu.
- 39 Šajā gadījumā, pārsūdzētā sprieduma 199. un 200. punktā korekti izklāstījusi no tiesību uz aizstāvību ievērošanas izrietošās prasības, Vispārējā tiesa pievērsās dažādām faktiska rakstura konstatācijām, kuras Komisija apelācijas sūdzībā nav apstrīdējusi.
- 40 Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 201. un 211.–213. punktā konstatēja, ka Komisija bija balstījusies uz ekonometriskā modeļa galīgo versiju, lai identificētu to dalībvalstu skaitu, kuru teritorijā plānotais koncentrācijas darījums radītu būtisku šķērsli efektīvai konkurencei.
- 41 Pārsūdzētā sprieduma 202. punktā Vispārējā tiesa norādīja, ka ekonometriskā modeļa galīgā versija tika pieņemta 2012. gada 21. novembrī, proti, vairāk nekā divus mēnešus pirms apstrīdētā lēmuma pieņemšanas, un 203. punktā – ka Komisija šo galīgo versiju nebija paziņojusi *UPS*. Pārsūdzētā sprieduma 205.–208. punktā Vispārējā tiesa konstatēja, ka šajā galīgajā modeļi ietvertās izmaiņas, salīdzinot ar administratīvā procesa laikā apspriestajiem modeļiem, nebija nenožīmīgas.

- 42 Turklāt, kā ģenerālvokāte norādījusi secinājumā 61. punktā, Komisija nav minējusi nekādus konkrētus faktorus, kas norādītu konkrētus iemeslus, kuru dēļ tai attiecīgajā brīdī būtu bijis praktiski neiespējami noteikt *UPS* isu atbildes sniegšanas termiņu, lai to uzklausītu par šo galīgo versiju.
- 43 Ņemot vērā šos apstākļus, Vispārējā tiesa tāpat, nepieļaudama kļūdu tiesību piemērošanā, pārsūdzētā sprieduma 209. punktā varēja secināt, ka “Komisija nevar apgalvot, ka tai nebija pienākuma paziņot prasītājam ekonometriskās analīzes galīgo modeli pirms apstrīdētā lēmuma pieņemšanas”.
- 44 Tādējādi pirmais pamats, ievērojot tā otro un trešo daļu, ir jānoraida.

Par secinājumiem, kas izdarāmi no tiesību uz aizstāvību pārkāpuma

– Lietas dalībnieku argumenti

- 45 Ar otrā pamata pirmo un otro daļu un ceturtā pamata pirmo un otro daļu Komisijas apstrīd Vispārējās tiesas vērtējumu pārsūdzētā sprieduma 210. punktā, kurā tā nosprieda, ka “prasītājas tiesības uz aizstāvību netika ievērotas, tāpēc ir jāatceļ apstrīdētais lēmums, ja prasītāja ir pietiekami pierādījusi, ka, ja nebūtu šī procesuālā pārkāpuma, nevis apstrīdētajam lēmumam būtu cits saturs, bet gan tai būtu bijusi kaut visnecīgākā iespēja labāk nodrošināt savu aizstāvību (šajā ziņā skat. spriedumu, 2011. gada 25. oktobris, *Solvay/Komisija*, C-109/10 P, EU:C:2011:686, 57. punkts)”.
- 46 Pirmkārt, Komisija apgalvo, ka Vispārējā tiesa, šajā lietā piemērojot judikatūras kritēriju, kas izriet no 2011. gada 25. oktobra sprieduma *Solvay/Komisija* (C-109/10 P, EU:C:2011:686) 57. punkta, ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.
- 47 Šis kritērijs attiecas vienīgi uz secinājumiem, kas ir izdarāmi no tā, ka nav paziņots attaisnojošs dokuments, savukārt ekonometriskais modelis, par kuru ir runa, nav pierādījums, bet gan rīks, kas Komisijai ļauj novērtēt sagaidāmo koncentrācijas ietekmi uz cenām. Pat ja būtu runa par pierādījumu, šis modelis tikai potenciāli būtu attaisnojošs pierādījums. Ar to vien, ka modeļa rezultātā to valsts tirgu skaits, kuros koncentrācija var radīt būtisku šķērslī efektīvai konkurencei, samazinājās no 29 uz 15, šajā ziņā nav pietiekami. Turklāt apstāklis, ka viens no Komisijas uzsvērtajiem faktoriem paziņojumā par iebildumiem bija nelabvēlīgāks nekā galīgajā lēmumā, pats par sevi neļautu uzskatīt, ka šo faktoru novērtēšanai būtiskie pierādījumi šī lēmuma stadijā būtu kļuvuši par attaisnojošiem pierādījumiem.
- 48 Komisija no tā secina, ka Vispārējai tiesai būtu bijis jāpiemēro no 2004. gada 7. janvāra sprieduma *Aalborg Portland u.c./Komisija* (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P un C-219/00 P, EU:C:2004:6, 72. un 73. punkts) izrietošais noteikums par apsūdzēja pierādījuma nepaziņošanas radīto tiesību uz aizstāvību pārkāpumu, saskaņā ar kuru nepaziņota apsūdzēja dokumenta kā pierādījuma atmešana apstrīdētā lēmuma atcelšanu var izraisīt tikai tad, ja nav nekādu citu dokumentāru pierādījumu, par kuriem pusēm bija zināms administratīvā procesa laikā.
- 49 Otrkārt, Komisija apgalvo, ka, pat ja būtu aizskartas *UPS* tiesības uz aizstāvību, pretēji tam, ko Vispārējā tiesa nosprieda pārsūdzētā sprieduma 222. punktā, šāds aizskārums nekādā ziņā nevarētu izraisīt apstrīdētā lēmuma atcelšanu.
- 50 Komisija atgādina, ka savā argumentācijā pirmajā instancē tā norādīja, ka ir pietiekami konstatēt būtisku šķērslī efektīvai konkurencei tikai vienā tirgū, lai koncentrācija tiktu atzīta par nesaderīgu ar iekšējo tirgu. Taču Dānijā un Nīderlandē plānotā koncentrācija būtu radījusi vienlaikus gan būtisku šķērslī efektīvai konkurencei, gan negatīvu ietekmi uz cenām. Vismaz attiecībā uz šiem diviem tirgiem ikviena kļūda ekonometriskajā modelī attiecībā uz cenu līmeni tādējādi būtu bez sekām, jo šķēršļa efektīvai konkurencei konstatācija balstās uz citiem faktoriem. Ņemot vērā šos apstākļus, Komisija uzskata, ka Vispārējai tiesai pamats par tiesību uz aizstāvību pārkāpumu bija jānoraida kā neefektīvs.

- 51 Visbeidzot, Komisijas ieskatā *UPS* nevarot apgalvot, ka, ja tai būtu bijusi zināma ekonometriskā modeļa galīgā versija, tā būtu spējusi piedāvāt korektīvus pasākumus.
- 52 *UPS* apstrīd Komisijas argumentāciju.

– Tiesas vērtējums

- 53 Kā uzsvērts šā sprieduma 32.–34. punktā, ekonometriskie modeļi pēc sava rakstura un uzdevuma ir kvantitatīvi rīki, kas ir noderīgi, lai veiktu perspektīvas analīzi, kuru Komisija veic koncentrācijas kontroles procedūrās. Metodoloģiskajiem pamatiem, uz kuriem balstīti šie modeļi, ir jābūt, cik vien iespējams, objektīviem, lai iepriekš nenoteiktu šīs analīzes iznākumu vienā vai otrā virzienā. Tādējādi šie faktori sekmē Komisijas lēmumu objektivitāti un kvalitāti, no kurām beigu beigās ir atkarīga sabiedrības un uzņēmumu uzticēšanās Savienības uzņēmumu koncentrācijas kontroles procedūru leģitimitātei.
- 54 Ņemot vērā šīs īpašības, ekonometriskais modelis nevar tikt kvalificēts kā apsūdzošs vai attaisnojošs pierādījums atkarībā no rezultātiem, pie kuriem tas noved, un no tā vēlākas izmantošanas, lai pamatotu vai noraidītu noteiktus iebildumus pret uzņēmumu koncentrāciju. No tiesību uz aizstāvību ievērošanas viedokļa jautājums par to, vai tas, ka koncentrācijas dalībniekiem netika paziņots ekonometriskais modelis, pamato Komisijas lēmuma atcelšanu, kā secinājumu 40. punktā būtībā norādījusi ģenerāladvokāte, nav atkarīgs no šā modeļa iepriekšējas kvalificēšanas par apsūdzošu vai attaisnojošu pierādījumu.
- 55 Ņemot vērā ekonometriskā modeļa nozīmīgumu koncentrācijas seku perspektīvas analīzei, paaugstināt pierādīšanas sliekšni, kas tiek prasīts, lai lēmumu atceltu tāda tiesību uz aizstāvību pārkāpuma dēļ, kurš, kā šajā lietā, izriet no tā, ka nav paziņotas šiem moduļiem raksturīgās metodoloģiskās izvēles, it īpaši attiecībā uz statistikas tehnikām, – kā šajā gadījumā būtībā aicina Komisija – būtu pretrunā mērķim to mudināt izrādīt caurskatāmību koncentrāciju kontroles procedūrās izmantoto ekonometrisko modeļu izstrādē un kaitētu šo lēmumu vēlākas pārbaudes tiesā efektivitātei.
- 56 No šiem elementiem izriet, ka Vispārējā tiesa, pārsūdzētā sprieduma 210. punktā nosprieždama, ka “prasītājas tiesības uz aizstāvību netika ievērotas, tāpēc ir jāatceļ apstrīdētais lēmums, ja prasītāja ir pietiekami pierādījusi, ka, ja nebūtu šī procesuālā pārkāpuma, nevis apstrīdētajam lēmumam būtu cits saturs, bet gan tai būtu bijusi kaut visniecīgākā iespēja labāk nodrošināt savu aizstāvību, nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā (šajā ziņā skat. spriedumu, 2011. gada 25. oktobris, *Solvay*/Komisija, C-109/10 P, EU:C:2011:686, 57. punkts)”.
- 57 Līdz ar to un pretēji Komisijas apgalvotajam Vispārējā tiesa nevarēja atzīt par neefektīvu *UPS* pirmajā instancē izvirzīto pamatu par tiesību uz aizstāvību pārkāpumu tāpēc, ka attiecībā uz Dānijas un Nīderlandes tirgiem Komisija bija konstatējusi būtiska šķēršļa efektīvai konkurencei pastāvēšanu neatkarīgi no jebkādas ekonometriskā modeļa vērā ņemšanas.
- 58 Tādējādi otrā pamata pirmā un otrā daļa, kā arī ceturtā pamata pirmā un otrā daļa ir jānoraida.

Par pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu

– Lietas dalībnieku argumenti

- 59 Pirmkārt, ar pirmā pamata pirmo daļu un trešā pamata otro daļu Komisija apstrīd pārsūdzētā sprieduma 198. punktu, kurš formulēts šādi:

“Attiecībā uz to, kas norādīts tā pirmajā daļā par koncentrācijas iespējamo ietekmi uz cenām, otrais pamats nozīmē, ka ir jāpārbauda, vai prasītājas tiesības uz aizstāvību ietekmēja apstākļi, kādos attiecīgā ekonometriskā analīze balstījās uz ekonometrisko modeli, kas atšķiras no modeļa, par kuru bija notikušas uz sacīkstes principu balstītās debātes administratīvajā procesā.”

- 60 Tādējādi Vispārējā tiesa neesot lēmusi par Komisijas argumentāciju, kas apkopota pārsūdzētā sprieduma 181. punktā un ar kuru tā apgalvoja, ka, tā kā paziņojumam par iebildumiem ir vienīgi provizorisks raksturs, tā bija tiesīga vēlāk pārskatīt vai pievienot dažādus faktorus, ar nosacījumu, ka lēmumā tiek izmantoti tie paši iebildumi kā pusēm jau paziņotie. Tas, ka juridiski korekti nav ņemti vērā visi lietas dalībnieka pirmajā instancē izvirzītie argumenti, esot kļūda tiesību piemērošanā (spriedums, 2009. gada 2. aprīlis, *France Télécom/Komisija*, C-202/07 P, EU:C:2009:214, 41. punkts). Tā kā Vispārējā tiesa nav sniegusi ne mazākos paskaidrojumus par iemesliem, kuru dēļ tā uzskatīja, ka nav jāatbild uz Komisijas galveno argumentu, tā neesot ievērojusi savu pienākumu norādīt pamatojumu (spriedums, 2012. gada 19. decembris, *Mitteldeutsche Flughafen* un *Flughafen Leipzig-Halle/Komisija*, C-288/11 P, EU:C:2012:821, 83. punkts).

- 61 Otrkārt, ar trešā pamata pirmo daļu Komisija Vispārējai tiesai pārmet, ka tā nav ņēmusi vērā Komisijas argumentāciju, kas izvirzīta pirmajā instancē, atbildot uz jautājumiem, ko Vispārējā tiesa uzdeva pēc 2016. gada 6. aprīļa tiesas sēdes, un saskaņā ar kuru tas, ka ekonometriskajā modelī prognozes posmā ir izmantots nepārtraukts mainīgais, ir ne vien pamatoti, bet turklāt “intuitīvi izriet” no *UPS* piedāvātās metodoloģijas attiecībā uz novērtējuma posmu. Nevarot apgalvot, ka pārsūdzētajā spriedumā šajā jautājumā būtu ietverts pamatojums, kaut vai tikai netiešs, un tādējādi nevarot uzskatīt, ka Vispārējā tiesa būtu pārbaudījusi Komisijas argumentus.

- 62 Treškārt, ar otrā pamata otro daļu un ceturtā pamata trešo daļu Komisija apgalvo, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 198.–222. punktā nav atbildējusi uz argumentāciju, ar kuru Komisija apgalvoja, ka *UPS* pamats par tiesību uz aizstāvību pārkāpumu ir neefektīvs tāpēc, ka būtiska šķēršļa efektīvai konkurencei Dānijas un Nīderlandes tirgos konstatācija nebalstījās vienīgi uz ekonometriskā modeļa rezultātiem. Esot pretrunīgi, ka pārsūdzētajā spriedumā apstrīdētais lēmums ir atcelts tiesību uz aizstāvību pārkāpuma dēļ, tai pat laikā pārsūdzētā sprieduma 217. un 218. punktā konstatējot, ka ekonometriskā modeļa galīgā versija, pirmkārt, “vismaz atsevišķās valstīs varēja atspēkot kvalitatīvo informāciju, ko ņēmusi vērā Komisija”, un, otrkārt, ļāva Komisijai samazināt [to] valstu skaitu, kurās koncentrācija radītu būtisku šķērslī efektīvai konkurencei.

- 63 *UPS* apstrīd Komisijas argumentāciju.

– Tiesas vērtējums

- 64 Attiecībā uz pirmā pamata pirmajā daļā un trešā pamata otrajā daļā izklāstīto pirmo iebildumu ir pietiekami konstatēt, ka pārsūdzētā sprieduma 198.–209. punktā izklāstīto iemeslu dēļ Vispārējā tiesa netieši, bet nepārprotami ir atbildējusi uz pārsūdzētā sprieduma 181. punktā apkopoto Komisijas argumentāciju. Līdz ar to šis pirmais iebildums ir jānoraida kā nepamatots.

- 65 Attiecībā uz trešā pamata pirmajā daļā izklāstīto otro iebildumu ir jāatgādina, ka pārsūdzētā sprieduma 198.–208. punktā izklāstīto iemeslu dēļ Vispārējā tiesa ir juridiski pamatojusi savu minētā sprieduma 209. punktā ietverto vērtējumu, saskaņā ar kuru “Komisija nevar apgalvot, ka tai nebija pienākuma paziņot prasītājam ekonometriskās analīzes galīgo modeli pirms apstrīdētā lēmuma pieņemšanas”.
- 66 Konkrēti, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 205. punktā ir konstatējusi, ka izmaiņas, ko Komisija veikusi ekonometriskajā modelī, nebija nenozīmīgas. Turklāt Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 207. punktā ir norādījusi, ka “Komisija [bija] balstījusies uz diskrešu mainīgo aplēšu posmā un nepārtrauktu mainīgo prognozes posmā”, un šī sprieduma 208. punktā nospriedusi, ka, “lai gan diskreša mainīgā izmantošana ir vairākkārt pārrunāta administratīvajā procesā, no lietas materiāliem neizriet, ka tāpat bija ar dažādu mainīgo piemērošanu dažādos ekonometriskās analīzes posmos”.
- 67 Šo iemeslu dēļ Vispārējā tiesa ir juridiski pamatojusi savu lēmumu un netieši, bet nepārprotami noraidījusi Komisijas argumentāciju, ar kuru tā apgalvoja, ka *UPS* esot “intuitīvi” varējusi identificēt ekonometriskajā modelī veiktās izmaiņas. Līdz ar to otrais iebildums ir jānoraida kā nepamatots.
- 68 Attiecībā uz otrā pamata otrajā daļā, kā arī ceturtā pamata trešajā daļā izklāstīto trešo iebildumu ir pietiekami konstatēt, ka šī argumentācija ir balstīta uz premisu, saskaņā ar kuru Vispārējā tiesa, pārsūdzētā sprieduma 210. punktā nospriežot, ka konstatētais tiesību uz aizstāvību pārkāpums izraisa atcelšanu, “ja prasītāja ir pietiekami pierādījusi, ka, ja nebūtu šī procesuālā pārkāpuma, nevis apstrīdētajam lēmumam būtu cits saturs, bet gan tai būtu bijusi kaut visniecīgākā iespēja labāk nodrošināt savu aizstāvību”, ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā. Taču iepriekš šā sprieduma 53.–58. punktā izklāstīto iemeslu dēļ šī premisa ir kļūdaina. Līdz ar to trešais iebildums ir jānoraida kā nepamatots.
- 69 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka apelācijas sūdzība ir jānoraida pilnībā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 70 Atbilstoši Tiesas Reglamenta 138. panta 1. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz šī reglamenta 184. panta 1. punktu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā *UPS* ir prasījusi piespriezt Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā Komisijai spriedums ir nelabvēlīgs, jāpiespriež Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

- 1) Apelācijas sūdzību noraidīt.**
- 2) Eiropas Komisija atlīdzina tiesāšanās izdevumus.**

[Paraksti]